

עמדת אמונה לעניין הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל

(תיקון – הרכב האסיפה הבוחרת), התשע"ה–2015

אין צורך להכביר במילים אודות התפקיד החשוב והמכריע של הרבנות הראשית בחייהם של אזרחי ובעיקר אזרחיות המדינה. כך לדוגמא, מכריעה הרבנות בעניינין של הנשים החפצות להתגייר (למעלה מ-80% מציבור המתגיירים), הרב הראשי מכריע בעניינין של נשים מתדיינות ומסורבות גט בשבתו כראש אבות בתי הדין, ומטרתה של הרבנות ככלל הוא לשרת בעניינים הקבועים בחוק את כלל האוכלוסייה המונה למעלה מ-50% נשים. ואולם, בהתאם לחוק הקיים, יכולתן של נשים לקחת חלק בגוף הבוחר את הרבנים הראשים ומועצת הרבנות הראשית-חסומה כמעט לגמרי.

חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980 (להלן – החוק) אינו מאפשר ייצוג הולם לנשים ב"אסיפה הבוחרת" המורכבת מ-150 נציגים, זאת בשל העובדה ש-80 מהמקומות הינם גבריים מעצם הגדרתם כמשוריינים לרבנים ו-70 המקומות השמורים לנציגי הציבור מאוישים על פי רוב על ידי גברים בשל המציאות של מיעוט נשים כראשות רשויות ונבחרות ציבור. **מצב דברים זה יוצר אפליה מובנית של נשים בהרכב האסיפה.**

אפליה זו צפה ועלתה ביתר שאת בשיח הציבורי בשנת 2013, ערב בחירת הרבנים הראשיים, שכן מבין 150 חברי האסיפה הבוחרת בהרכבה דאז, היתה רק אשה אחת בלבד (!) במינוי ע"פ החוק.

בחודש אוקטובר 2018 עתידה להתכנס שוב האסיפה הבוחרת במטרה לבחור את חברי מועצת הרבנות הראשית.

הצעת החוק שבנדון, שנוסחה בסיוע אמונה והוגשה ע"י ח"כ ד"ר עליזה לביא, מבקשת לשנות את ההרכב הפנימי של 70 נציגי הציבור, ולהבטיח את ייצוגן ההולם של לפחות 20% נשים מ-150 חברי הגוף הבוחר.

מבלי להמעיט בשאיפה לייצוג הולם של לפחות 50% נשים, מדובר בהצעה מידתית ושקולה, הצעה המתייחסת לחוק הקיים, שבוודאי דרוש תיקון, וזאת גם בהתחשב במציאות הקיימת כיום במדינת ישראל. כמו כן, מאפשרת ההצעה למלא אחר החובה לפעול למען ייצוג הולם לנשים המעוגנת בחוק שיויו זכויות האישה התשי"א-1951, כפי שנעשה בוועדה למינוי דיינים, בוועדה למינוי שופטים ועוד, וכפי הורה בית המשפט העליון פעמים רבות.

אין ספק, כי צירופן והכללתן של נשים באסיפה הבוחרת מלכתחילה, באופן מובהק ובצורה גלויה בגוף החוק, יבטיח את ייצוגן של נשים בגוף חשוב זה וימנע את הדרתן מתהליך קבלת ההחלטות בנוגע לבחירת חברי מועצת הרבנות הראשים והרבנים הראשיים לישראל. לאור האמור, ומתוך הכרה בחשיבותה, "אמונה" תומכת בהצעת החוק וקוראת לקידומה.